

Széchenyi és a Lánchíd

Amikor 1848-ban a Lánchíd első lánc a két part között ki volt feszítve, Széchenyi — akkor már közlekedési miniszter — értesült róla, hogy Clark Adám, a híd tervező Clark Tierney megbízásából az építésnek közvetlen vezetője, a ki-feszített láncon Budára átment, és hogy ezt a vakmerő sétát többször ismételte.

A gróf erre levelet intézett Clarkhoz, amelyben óva inti, hogy életét ily kísér-letekkel ne kockáztassa.

Mindamellet pár nap mulva maga Széchenyi is megtette ezt a hajmeresztő utat, mégpedig szeles időben, sőt magával vitte Béla fiát is. Akkor első munkatársá-nak és egyik legkedveltebb emberének Kovács Lajosnak e sétájára vonatkozva eze-ket mondotta:

— Tudhatom-e, nem lesz-e erre szükségem? Ez lehet legbiztosabb menekülési utam, ahová tudom, senki sem követ.

A helyzet akkor már oda bonyolult, hogy Széchenyi, aki politikai meggyőző-désének mindenkor bátor kifejezője volt, szálla lett a túlzók szemében. Suttogó hírek keletkeztek az élete ellen tervezett merényletről. Széchenyi megtette védelmi intézkedéseit és ezek sorában a lánchíd építőudvarának és az ez udvar felfegyver-zett őrségének is szerep jutott.

Széchenyi kedélyvilága mindinkább elborult; lelki szemével látta már a forra-galom kitörését és imádott nemzetének a vértengerbe való elmerülését. Látományaiban szerves összefüggés keletkezik a haza és az ő féltett alkotása, a Lánchíd között, amelyért szintén annyit kellett küzdenie. Szinte babonás félelemmel követi azontúl a láncok felhúzásának veszedelmes műveletét. Ha nagyobb baj nélkül befejeződik, ez jó előjel lesz a haza sorsára is; abból új reményt fog meríteni, hogy a nemzet is megszabadul a mindinkább feltornyosuló veszélyektől és mégis eléri fejlődési folyamatának összhangzatos befejezését.

Ily töprengések között virradt fel 1848. július 15-ike, az utolsó láncszakasz fel-húzásának napja. A lánc fölszerelése a hídoszlopok közötti ideiglenes hajóhídon történt, a kész láncszakasz a felvonásig ezen nyugodott.

A felhúzás megindításakor a gróf elhagyta kíséretét a budai hídfőnél, feltűnés nélkül a munkahíd hajóinak egyikén foglalt helyet és innen nézte a lánc lassú emel-kedését. Egyszerre a vonatott lánc lezuhan, kettévágja az alatta levő hajókat és Széchenyi a hullámokba merül. Bizonyára csak halálát keresve állott arra a vesze-delmes helyre, amely sem a várásra kényelmes, sem a látásra alkalmas nem volt. Jó úszó lévén, a budai parton kiszállott és onnan küldött hírt Pestre, hogy a bizony-talanságnak véget vessen.

Ez az esemény igen leverte. A Lánchíd ugyan nem szenvedett nagy kárt. Clark a bajt kicsibe vette. De a gróf egészen elborultan mondá:

— Így fog ez velünk is menni: tizenegy óráig fényesen fog sikerülni minden; midőn elbizakodásunk nagyra nőtt, a tizenkettedik órában török össze minden.

E gondolat nyomásától nem bírt többé szabadulni.

(Liptay Sándor: *Széchenyi műszaki alkotásai.*)

Széchenyi megőrült, s a közönség nagy része leverten hallotta a hírt. Azonban mint mindig, most is akadtak kétkedők.

Deák Ferenc egy társaságban a szomorú eseményről beszélgetett. Egyszerre hozzáfordul Perczel Móric és hevesen azt kérdi:

— Aztán, Ferkó, hiszed-e, hogy az az ember csakugyan megbolondult?

Az öreg némi sértődéssel, de mindamellet szokott jóízűségével felelt:

— Ilyenek vagytok ti, édes barátaim! Míg ennek az embernek megvolt az esze, azt mondtátok róla, hogy bolond; most pedig, mikor csakugyan megőrült, nem hiszitek.

Ez a beszéd olyan meggyőző volt, hogy többé nem kételkedett senki.

(Tóth B.: *Anekdotalincsk.*)

Közli: N. S.

PÓTFELVÉTELEK A GYÁRGONDOZÓNŐI TANFOLYAMRA.

A kisebb gyárak és üzemek részéről is megnyilvánuló nagy keresletre való tekintettel a Budapest Székesfőváros Iskolánkivüli Népművelési Bizottsága felügyelete alatt működő gyárgondozónői tanfolyam jan. 1-én párhuzamos tanfolyamot indított. Felvételek még most is BALOGHY MÁRIA igazgató-nál (Budapest II., Bimbó-út 3. I. 5. Tel: 357—182) d. e. 8—10 között.